

— **Algemeene dienstplicht en volksgezondheid.** *The British medical Journal* bespreekt een verhandeling van VON SCHJERNING, chef van den Duitschen militair-geneeskundigen dienst, waarin wordt betoogd, dat de dienstplicht aan de gezondheid ten goede komt. Al de ziekten in het leger zijn van jaar tot jaar afgenomen, behalve die van geest en zenuwen, doch deze uitzondering wordt slechts schijnbaar geacht, en toegeschreven aan de grootere nauwkeurigheid van het geneeskundig toezicht. De typhus-sterfte, in 1873—1874 nog 9 per 100000 man, is gedaald tot 0.8 in 1907—1908, en nog lager dan onder de burgerbevolking op denzelfden leeftijd. VON SCHJERNING heeft verder de sterftkans van Engelschen (mannen en vrouwen), en Fransche en Duitse vrouwen vergeleken met die van Fransche en Duitse mannen op den dienstplichtigen leeftijd, en gevonden, dat de laatsten beter kans hebben dan de eersten, die 'skonings rok niet dragen. Verder toont hij aan, dat de meeste afkeuringen voor den militairen dienst voorkomen onder hen, die de meeste schooljaren achter den rug hebben en wier schooltijd op het tijdstip der keuring het kortst geleden is. Het gymnasium levert de slechtste soldaten, dan volgen de Oberrealschulen, de vormscholen en de landbouwscholen.

HAMBURG. — **Kwakzalversbrutaliteit.** Prof. KOUWER heeft aan de *Deutsche med. Wochenschrift* geschreven, dat hem kort vóór de geboorte onzer prinses in het paleis een kist met „Rad-Jo” was toegezonden door een kwakzalver HEY te Hamburg, met verzoek om het aan de Koningin toe te dienen, daar het alle gevaren van de bevalling, het kraambed en het zogen zou voorkomen. Den 4den December kreeg hij een brief waarin om een attest werd gevraagd; HEY had uit de couranten gelezen, dat alles zoo goed was gegaan, waaruit hij afleidde, dat H. M. „Rad-Jo” had gebruikt. Zonder een antwoord van prof. KOUWER af te wachten, verspreidde hij inmiddels een reclameblaadje, versierd met het portret van H. M. en de prinses, en bevattende de bekende berichten over het welvaren van beiden. De firma voegde daaraan toe, dat zij dit *zonder twijfel* toeschrijft aan het gebruik van „Rad-Jo”, temeer, daar vroeger de zwangerschap nooit tot een goed einde was gekomen. Voor dit „Rad-Jo” was reeds vroeger gewaarschuwd door den *Gesundheitslehrer* (het orgaan tegen de kwakzalverij in Duitschland) en door de gezondheidscommissie te Karlsruhe, die het middel beschrijft als „gistend, schimmelend en stinkend vruchtenmoes”, bestaande uit tamarinde, oliezaad, lijnzaad, suiker, enz., doch niettemin heeft de oplichtersfirma attesten weten te verkrijgen van eenige met name in de *Deutsche med. Wochenschrift* genoemde artsen, eenige vroedvrouwen en een *beëdigd* „Handels- und Diplomanahrungsmittelchemiker”. Eén dier waardige collega's schrijft, dat het middel „doelmatig is samengesteld tot voorbereiding eener gemakkelijke bevalling, en een prophylacticum is, dat voorbehoedend werkt (!)”.

De *Wochenschrift* heeft deze bedrogzaak voor den rechter gebracht.

PARIJS. — **Radium-laboratorium.** De universiteit wordt verrijkt met een groot laboratorium voor radio-activiteit. De wetenschappelijke afdeling zal onder leiding staan van mevr. CURIE; de geneeskundige onder die van het Institut PASTEUR, dat 400000 frcs. in de kosten bijdraagt (*Deutsche med. Wochenschrift*).

— **Ventilatie op oorlogsschepen tijdens een zeeslag.** De Fransche

marine-arts, dr. BASTIER, bespreekt in de *Archives de Médecine Navale* de moeilijkheid, die de ventilatie aan boord tijdens een gevecht oplevert. Als een granaat op het schip ontploft, wordt de lucht, die het omgeeft, vervangen door vergiftige gassen (stikstof-oxyden en kooloxyde), die door de electriche ventilatiewaaiers in alle binnenruimten van het schip worden gedreven. Zoodoende worden de mannen, die beneden werken, aan verstikking blootgesteld. Dit is in den slag bij Tsushima herhaaldelijk voorgekomen, vooral aan Russische zijde. Hij stelt daarom voor, tijdens het gevecht alle waaiers te doen stil staan, behalve die voor de stookplaatsen, omdat deze de lucht van het opperdek ontvangen. Beter geen ventilatie dan ventilatie met vergiftige gassen. Verder raadt hij aan, de ammunitie- en andere vertrekken, waarin tijdens het gevecht wordt gewerkt, te voorzien van een reservoir met samengeperste lucht, voldoende voor den duur van een gevecht, en dat gedurende een rustpoos telkens weer zou kunnen worden gevuld.

NEW-YORK. — Manslag door een hypnotiseur. Te Somerville heeft een hypnotiseur in een openbare bijeenkomst zekeren SIMPSON, een bleek persoon, in slaap gebracht, hem geplaatst met het hoofd op één stoel en met de voeten op een anderen, en toen is hij op den man gaan dansen om de stijfheid en ongevoeligheid van den gehypnotiseerde aan te toonen. Maar toen hij hem wilde wekken, viel SIMPSON ter aarde. Het publiek had veel schik in het geval, totdat een dokter zeide, dat hij dood was. De hypnotiseur beweerde, dat het slechts een kataleptische toestand was, en trachtte het lijk te suggereeren, dat hij nog leefde. Uren lang hield hij dit vol; toen namen zijn vrouw en andere bentgenooten het werk over. Bij de lijkopening werd een gescheurde aorta gevonden. De hypnotiseur beweert nu, dat dit aan het mes van de gerechtelijke geneeskundigen te wijten is. Zijn strafzaak zal te New-York worden behandeld (*Journ. de Neurologie*). PINKHOF.

BINNENLAND.

Veronachtzaming der rechten van de apothekers. — Door het hoofdbestuur der Nederlandsche maatschappij ter bevordering der pharmacie is aan den minister van binnenlandsche zaken een adres verzonden, waarin gewezen wordt op een aantal misstanden, waardoor de belangen der apothekers verwaarloosd worden. Het feit, dat voor de betrekking van hoofd der chemisch-pharmaceutische afdeeling van het laboratorium van den centralen gezondheidsraad een niet-apotheker benoemd is, acht het hoofdbestuur een pijnlijke miskennis voor den apothekersstand. Daar de centrale gezondheidsraad voor het grootste gedeelte uit geneeskundigen bestaat en onder zijn buitengewone leden geen praktiseerend apotheker telt, is de behartiging van pharmaceutische belangen bij dit lichaam niet in goede handen. Wellicht is het lang uitblijven der wet op de artsenijsbereidkunst daaraan toe te schrijven. Wordt aan den centraalen raad advies gevraagd omtrent de ziekteverzekeringswet, dan zal het ontbreken van een apotheker zich ook doen gevoelen. Dat er in de militaire pharmacie toestanden bestaan en blijven bestaan, die volmaakt strijdig zijn met de wet, is ook wel daaraan te wijten. Evenzoo zijn er feiten die er op wijzen, dat evenzeer de departementen van financiën en justitie met de wetten regelende de uitoefening der artsenijs-